श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा- नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा – **शास्त्री-०२ सेमेस्टर-०३** **प्रश्नपत्रम्- ०८** गुणाः - ७०

विषयः– नव्यव्याकरणम् कोड – CE-2.3.6 समयः – ०३:०० तः ०६:००

दिनाङ्कः – ०२/१२/२०१६ ग्रन्थः – वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी

प्रथमान्वितिः (युनिट- १)

प्रश्नः १ अधस्तनेषु सूत्रेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या विधेया **08**

(क) अभिज्ञावचने लृट्।

(ख) पुरि लुङ् चास्मे

(ग) कामप्रवेदनेऽकच्चिति।

प्रश्नः २ प्रदत्तेषु रेखाङ्कितप्रयोगेषु चत्वारः साधनीयाः। **08**

(क) शश्वद् अकरोत्।

(ख) यजति स्म युधिष्ठिरः।

(ग) अकार्षीः किम्? न करोमि।

(ङ) कतमो हरिं निन्देत्।

(च) कृष्णं नमेच्चेत् सुखं यायात्।

प्रश्नः ३ निम्मलिखितेषु द्वयोः टिप्पण्यौ लेखनीये। **04**

(क) अपरोक्षे च। (ख) लोऽर्थ लक्षणे च।

(ग) आशंसावचने लिङ्। (घ) चित्रीकरणे च।

प्रश्नः ४ पञ्चानां प्रश्नानां लघूत्तरं लिखत **05**

(क) 'ह' इत्यस्मिन् उपपदे सति को लकारः ?

(ख) 'कर्हि' इत्यस्य योगे विकल्पेन को लकारः ?

(ग) 'कतरं ' इति पदस्य योगे को लकारो भवति विकल्पेन।

(घ) 'अयम् आगच्छामि' इत्यस्मिन् प्रयोगे कस्मिन्नर्थे लकार आयति ?

(ङ) क्षिप्रपर्यायै उपपदे को लकारः ?

(च) आशंसावाचिन्युपपदे भविष्यति को लकारो भवति ?

(छ) जातुयदोर्लिङ् सूत्रमिदं कस्यलकारस्याऽपवादः?

द्वितीयान्वितिः (युनिट- २)

प्रश्नः ५ प्रदत्तेषु सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्येयम् **08**

(क) तयोरेव कृत्यक्तखलर्थाः।

(ख) णेर्विभाषा।

(ग) उपसर्या काल्या प्रजने।

प्रश्नः ६ निम्नलिखितेषु चत्वारः प्रयोगाः साधनीयाः। **08**

(क) चेतव्यः। (ख) दानीयः। (ग) देयम्।

(घ) लभ्यम्। (ड) ब्रह्मोद्यम् (च) इत्यः।

अथवा

(क) एधितव्यम् । (ख) स्नानीयम् । (ग) जेयम् ।
(घ) शिष्यः । (ङ) मृज्यः । (च) कार्यम्

प्रश्नः ७ टिप्पणीद्वयं लेखनीयम् । 04

(क) आङो यि ।
(ख) भुवो भावे ।
(ग) न क्वादेः ।
(घ) भोज्यं भक्ष्ये ।

प्रश्नः ८ अधस्तनेषु पञ्च प्रश्नाः समाधेयः । 05

(क) कृत्यप्रत्ययाः कस्मिन्नर्थे भवन्ति ?
(ख) ग्लेयम् इत्यत्र धातुः कः
(ग) अजन्ताद् धातोः कः प्रत्ययो भवति?
(घ) ऋदन्ताद् धातोः कः प्रत्ययः स्यात्?
(ङ) 'आचर्यः' इत्यस्य कोऽर्थः ?
(च) 'वह्यं' इति शब्दस्य विग्रहः कः ?
(छ) वञ्च्यम् इत्यस्मिन् प्रयोगे केन सूत्रेण कुत्वनिषेधो भवति ?

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ९ क्योश्चिद् द्वयोघ् सूत्रयोः व्याख्या विधेया सोदाहरणम् 08

(क) नन्दिग्रहिपचादिभ्यो ल्युणिन्यचः ।
(ख) ददाति दधात्योर्विभाषा ।
(ग) हश्च व्रीहिकालयोः ।

प्रश्नः १० अधो लिखिताः प्रयोगाः साधनीयाः 08

(क) कर्ता । (ख) बुधः । (ग) प्रज्ञः । (घ) गृहम् ।

अथवा

(क) कारकः । (ख) नन्दनः । (ग) कृशः । (घ) गायनः ।

प्रश्नः ११ एकस्य टिप्पणी कार्या 02

(क) विभाषा ग्रहः ।
(ख) शिल्पिनि ष्वुन् ।

प्रश्नः १२ अधस्तनेषु प्रश्नेषु द्वयोः लघूतरं लिखत 02

(क) 'जनार्दन' इत्यस्य विग्रहः कः ?
(ख) ग्राही इत्यत्र कः प्रत्ययः ?
(ग) प्रियः इत्यस्यार्थः कः ?
(घ) नर्तकः इत्यत्र प्रत्ययः कः ?

***